

Ringaren i Krokstrand

Sammanfattning av Karin Askbergers telefonsamtal med NAV-medlemmar, februari 2023

NAV beslutade nyligen att styrelsen skulle ringa runt till sina samtliga 155 medlemsföreningar. Vi döpte det hela till "ringfestivalen" för att skapa rätt feelings. Ringfestivalen har sin grund i att allt färre medlemmar besvarar den årliga enkäten där vi ber om en nulägesrapport från fältet. Vi undrar: Hur mår föreningarna egentligen? Och varför vill de vara medlemmar i NAV?

Med ett pratmanus i handen – med sex frågor och några informationspunkter – satte jag igång att ringa till mina dryga 20 föreningar, från Lysekil och upp till Strömstad. Vilket pratsug jag mötte. Det här ska bli kul, tänkte jag. NAV är en ganska perifer företeelse i föreningarnas dagliga verklighet, så även i min egen förening Krokstrands Folkets hus, men besöksmålskartan uppskattas verkligen av alla. Den stora frågan är: Vilken nytta kan föreningarna ha av NAV?

Ringaren. Foto: Anders Jernelius

Greppar kulturavets brandsegel

Det slående intrycket är människorna; att våra medlemsföreningar, trots olika sorters svårigheter, drivs av människor som från sina hjärtan vill vara med och greppa kulturavets stora brandsegel. De utför en samlad räddningsaktion för att bevara allt som vårt samhälle är grundat på. Munkedal hade inte varit ett samhälle om inte bruket funnits med sin smalspåriga järnväg, får jag höra. Lysekil hade inte växt till stad utan konservburken och övertryckpressen för etiketterna. En annan styrka: Våra NAV-föreningar är kunskapstorpeder. De håller liv i traditionella metoder och visar upp kunskaper som borde riktas rakt in i framtiden. Till exempel Linnemuseet i Kville som odlar eget lin. Ordföranden berättar att det krävs varken bekämpningsmedel eller våldsamt bevattning för att odla lin. Linnetyg är inte bara vackert – det är vettigt för klimatet.

Vad kan NAV hjälpa till med?

De flesta föreningarna går i sin gilla lunk med regelbundna arbetsträffar och öppethållanden. Det klipps gräs, det sätts upp informationsskyltar, det processas om äganderätten till sjöboden, det förhandlas om hyresavtal, det städas och diskas, det bokförs, tusentals bilder digitaliseras, det rödmålas, det repareras, det guidas och det skrivs böcker. "Tänk om NAV kunde hjälpa oss med administration och ekonomi, så att vi kan ägna oss mer åt kärnverksamheten!" Ja, skulle det vara möjligt? "Tänk om NAV kunde förhandla om bra priser på bokföringssystem till sina medlemmar!" En del suckar hör jag när jag ringer runt. Det kommer mycket post "uppfifrån". Många olika enkäter ... "Detta borde man väl kunna samordna. Det är viktigt att lämna uppgifter men skulle det kunna samordnas?"

En annan hjälp som efterlyses gäller ansökande om pengar. Dels önskas tips om fonder men även konkret hjälp med att göra ansökan. Här kan inflikas att det finns föreningar som verkligen älskas av press, kommun och myndigheter och därmed hamnat i en god ekonomisk spiral. En föreningen lyfter bristen på långsiktighet. "Jag är rätt duktig på att hitta pengar men det som är problem är att vi får renovera år från år. Man har egentligen inte har någon långsiktig finansiering."

Hjälp med marknadsföring genom besöksmålskartan uppskattas av alla. Önskemål finns att NAV riktar sig mer aktivt till bussbolag och pensionärföreningar. Ett annat nödrop lät så här: "Vi behöver hjälp med erkännande. Vi är den största turistattraktionen i Munkedal men vi får varken driftsbidrag eller erkännande från vår kommun." Vikarvets museum uttrycker något liknande: "Kommunen använder inte oss. Vi har gymnasielinje för både havsbiologi och guidning. De kunde forska eller presentera sina specialarbeten här." Frågan kommer upp om NAV kan hjälpa till att höja statusen av föreningarna. Till exempel lobba för föreningarnas betydelse hos Förvaltningen för kulturutveckling i Västra Götaland. Om det kommer en positiv bild "uppifrån" skulle kanske kommunerna värdera sina kulturarvsföreningar högre.

Från Krokstrand önskas en kurs i hur man lägger upp ett arkiv så att det blir tillgängligt för andra. Något för Prisma att organisera? Strömstads museum kan upplåta lokal för en sådan kurs och fem sex föreningar har anmält intresse.

Vad är det bästa hos er förening?

Guidningarna är det bästa, svarar många. Att få berätta om sitt besöksmål, det ger en god känsla. Stolthet. Mänskligt möte. Unga personer anställs på sina håll, där ungdomarna själva tillsammans med de äldre lägger upp sin storytelling. Flera svarar att de upplever en lokal stolthet. "Vi känner att vi har ortsbefolkningen i ryggen." "Tänk på hembygdsföreningen", kan det stå i dödsannonser.

Sammantaget betyder kollektivet och samarbetet allt för NAVs medlemsföreningar. Metoderna tycks vara olika för att överbrygga dagens "egenfokusering". Från Malmön hälsas: "Det är mycket man kan åstadkomma genom samarbete. Många inflyttade har inte den kulturen med sig. Vi får lära upp dom."

Tack för att ni svarade

Det var roligt och intressant och jobbigt med ringfestivalen. Belöningen var att få höra alla fantastiska berättelser. Tänk att Skandiamuseet i Lysekil sålde 50 000 cd-skivor med inspelade tändkulemotorer – bara dunk dunk dunk – och för pengarna kunde köpa en hel fabrik! Många uttryckte uppskattning för att NAV ringde. Dom flesta ville veta mer om NAV: "Kom ut till oss och berätta!"

KARIN ASKBERGER 230224

Styrelseledamot i NAV, representerar föreningen Krokstrands Folkets hus

Klart slut. Foto: Karin Askberger